

The role and specific features of reading in raising the morale of students and girls

Oysha KUCHKAROVA¹

Samarkand state medical university

ARTICLE INFO

Article history:

Received February 2021
Received in revised form
28 March 2022
Accepted 20 April 2022
Available online
15 May 2022

Keywords:

spirituality,
spiritual wealth,
youth,
culture,
book reading,
perfect personality,
ideas,
fiction,
propaganda.

ABSTRACT

The role of a person in raising spirituality, the formation of a culture of reading among students and girls, the reading of a book leads a person to spiritual perfection, the formation of a person as a comprehensively mature, perfect person is incredibly incomparable. In particular, valuable information was given on such issues as human perfection, spiritual maturity, patriotism, education and training in the oral creativity of the people, views, ideas and works of Eastern thinkers.

This paper presents some evidence and their theoretical framework for the formation of student girls' spirituality, upbringing in the spirit of loyalty to our national and universal values.

2181-1415/© 2022 in Science LLC.

DOI: <https://doi.org/10.47689/2181-1415-vol3-iss4/S-pp434-437>

This is an open access article under the Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ru>)

Talaba-qizlar ma'naviyatini yuksaltirishda kitobxonlikning o'рни va o'ziga xos xususiyatlari

ANNOTATSIYA

Kalit so'zlar:

ma'naviyat,
ma'naviy boylik,
yoshlar,
madaniyat,
kitob mutolaasi,
komil shaxs,
g'oyalar,
badiiy adabiyot,
targ'ibot.

Shaxsning ma'naviyatni yuksaltirish, talaba-qizlar o'rtasida kitobxonlik madaniyatini shakllantirish, kitob mutolaasi insonni ma'naviy kamolot sari yetaklashi, insonni har tomonlama yetuk, komil shaxs sifatida shakllanishidagi o'rni nihoyatda beqiyosdir. Jumladan, xalq og'zaki ijodi, Sharq mutafakkirlari qarashlarida, g'oyalarida, asarlarida inson kamoloti, ma'naviy yetuklik, vatanparvarlik, ta'lim-tarbiya kabi masalalarda qimmatli ma'lumotlar berib o'tilgan.

Ushbu maqolada talaba-qizlar ma'naviyatini shakllantirish, milliy va umuminsoniy qadriyatlarimizga sadoqat ruhida tarbiyalashga oid ba'zi dalillar va ularning nazariy asoslarini keltiradi.

¹ Teacher at Samarkand state medical university, Samarkand, Uzbekistan

Роль и специфика чтения в повышении духовности девушек-студенток

АННОТАЦИЯ

Ключевые слова:

духовность,
духовное богатство,
молодежь,
культура,
чтение книг,
совершенная личность,
идеи,
художественная литература.

Роль личности в повышении духовности, формировании культуры чтения среди студентов и девушек, в том, что чтение книги ведет человека к духовному совершенству, в становлении человека как всесторонне зрелой, совершенной личности, неоценима. В частности, в устном народном творчестве, во взглядах, идеях, произведениях восточных мыслителей представлена ценная информация по таким вопросам, как развитие человека, духовная зрелость, патриотизм, образование и воспитание.

В этой статье приводятся некоторые факты и их теоретические обоснования, касающиеся формирования духовности девочек-студенток, воспитания в духе верности нашим национальным и общечеловеческим ценностям.

KIRISH

Jamiyatda yuksak ma'naviyatni shakllantirish, yosh avlodni boy madaniy merosimiz, tarixiy an'analarimizga, umuminsoniy qadriyatlarga hurmat, Vatanga muhabbat, istiqloq g'oyalariga sadoqat ruhida tarbiyalash mamlakatimizda amalga oshirilayotgan barcha islohotlarning hal qiluvchi omilidir.

O'zbekistonda istiqloq tufayli milliy va umuminsoniy qadriyatlar asosida jamiyat ma'naviyatini yuksaltirishdagi o'rni va ahamiyati tiklangan. Chunki ma'naviy kamol topgan insonlarga rivojlangan jamiyatni barpo etishlari mumkin.

Bu muhim vazifani amalga oshirishda talaba-qizlarning kitobxonligini rivojlantirish katta ahamiyatga egadir. Zero, o'zbek oilalarda onalar yosh avlodni kitob vositasida tarbiyalashda o'ziga xos milliy tajribaga ega.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA.

Kitob – umr yo'llarini yorituvchi so'nmas nur, inson hayotiga mazmun baxsh etuvchi saodat manbai, unga har qanday vaziyatda ham hamroh bo'luvchi sodiq do'st. Insonning ma'naviy kamolotini ta'minlashda kitob singari kuchli qudratga ega vosita yo'q. Shu bois azal-azaldan ma'rifat peshvolari, ahli donishlar butun insoniyatni kitob o'qishga, undan ilm-u odob sirlarini o'rganishga chorlab kelishgan.

Darhaqiqat, kitob insonni yerdan ko'kka ko'taruvchi, uning ma'naviy quvvatini oshiruvchi buyuk kuchdir. U insoniyatning tarixiy xotirasi, ma'naviy-ma'rifiy olami, ilmiy zaminini mustahkamlovchi, kelajakni yorqin ko'rsatib borishga qodir mash'ala hisoblanadi.

Axloq-odob borasida buyuk asarlar yaratgan Muhammad Jabalrudiy kitob haqida shunday deydi: "Ey, aziz!" Kishi uchun kitobdan azizroq va yoqimliroq suhbatdosh yo'qdir. Kitob fasohat, balog'atda, latofatda tengi yo'q, munofiqlikdan xoli hamrohdir. Yolg'izlikda va g'amli ayyomlarda munis ulfatdir. Unda na nifoq boru, na gina. U shunday hamdamki, so'zlarida yolg'on va xato bo'lmaydi. Suhbatidan esa kishiga malollik yetmaydi. U o'z do'stining dilini og'ritmaydi. Yuragini esa siqmaydi. U shunday rafiqdirki, kishi orqasidan g'iybat qilib yurmaydi. Uning suhbatidan senga shunday fayzli foydalar etadiki, bunday foydani odamlardan topa olmaysan. Aksincha, aksar odamlar suhbatidan kishiga zarar etadi. Kitobdek do'st ichida barcha ilmu hilm mujassamdirki, u kishilarni o'tmishdan va kelajakdan ogoh qilib turadi. Shuning uchun ham "kitob aql qal'asidir".

TAHLIL VA NATIJALAR

Bugun jamiyatimizda kitobxonlikni rivojlantirish, ayniqsa, yoshlar o'rtasida mutolaa madaniyatini rivojlantirishga davlatimiz tomonidan alohida e'tibor berilib, ko'plab samarali ishlar amalga oshirilmoqda. Jumladan, Prezidentimizning 2017-yil 12-yanvardagi "Kitob mahsulotlarini chop etish va tarqatish tizimini rivojlantirish, kitob mutolaasi va kitobxonlik madaniyatini oshirish hamda targ'ibot qilish bo'yicha komissiya tuzish to'g'risida"gi Farmoyishi, 2017-yil 13-sentabrdagi "Kitob mahsulotlarini nashr etish va tarqatish tizimini rivojlantirish, kitob mutolaasi va kitobxonlik madaniyatini oshirish hamda targ'ib qilish bo'yicha kompleks chora-tadbirlar dasturi to'g'risida"gi va 2018-yil 12-maydagi "Buyuk allomalar, adib va mutafakkirlarimiz ijodiy merosini keng o'rganish va targ'ib qilish maqsadida yoshlar o'rtasida kitobxonlik tanlovlarini tashkil etish to'g'risida"gi Qarorlari asosida mamlakatimizda kitobxonlik madaniyatini rivojlantirishga qaratilgan bir qator tashkiliy-amaliy chora-tadbirlar amalga oshirilishi jamiyatda kitobga bo'lgan munosabatning ijobiy tomonga o'zgarishiga zamin yaratdi.

Xususan, talaba-qizlar kitobxonlik madaniyatini rivojlantirish borasidagi ishlar ta'lim muassasalarining doimiy e'tiborida bo'lib kelayotganini ta'kidlab o'tish joiz. Zero, bugun mamlakatimizda yoshlarga, ularning har tomonlama yetuk kadrlar bo'lib shakllanishiga qaratilgan keng ko'lamli islohotlar o'tkazilayotgan bir davrda har qachongidan ham dolzarb ahamiyat kasb etgan talaba-qizlarning kasbiy malakasini, bilimlarini oshirish, ularning ma'naviy dunyoqarashini yuksaltirish, talabalar o'rtasida ma'naviy-tarbiyaviy ishlarni yanada kuchaytirish kabi vazifalarni bajarishda kitob eng yaqin ko'makchi bo'lishi shubhasiz. Bugun shiddat ila rivojlanayotgan zamon bilan hamnafas bo'laman, degan har bir shaxs, doimo o'z ustida ishlashi, bilim va ko'nikmalarini tinimsiz oshirishi zarur. Buning uchun esa kun tartibida kitob mutolaasiga ham vaqt ajratishi, kundalik davriy nashrlarni, internet tarmog'idagi yangiliklarni kuzatib borishi lozim.

O'zingiz o'ylang, kitob o'qimagan, dunyoqarashi tor, notiqlik mahorati bo'lmagan xodim yuqorida ta'kidlangan vazifalarni sifatli bajara oladimi? Biror-bir muammo yuzasidan yordam so'rab kelgan shaxsga yo'l-yo'riq ko'rsata oladimi? Albatta, yo'q. Shu nuqtayi nazardan qaraganda, bugun har bir shaxs kitobga oshno bo'lishi lozim.

"Kitob tafakkur qanotidir", – degan edi alloma adibimiz Oybek. Kitob o'qigan inson, qaysi sohada ishlamasin, to'g'ri fikrlash, oq-u qorani ajratish, murakkab vaziyatlarda oqilona qaror qabul qilish ko'nikmasiga ega bo'ladi. Bundan tashqari, nutqi ravon bo'ladi, odamlarni o'z ortidan ergashtira oladi. Shu bois ham bugun talabalarda kitobxonlik madaniyatini rivojlantirish, o'z ustida ishlashi uchun zarur sharoit yaratish borasida ko'pgina ishlar amalga oshirilmoqda.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, yuksak intellektual salohiyatga, o'z mustaqil dunyoqarashiga ega, tashabbuskor, jismonan sog'lom va ma'nan yetuk bo'lgan kadrlar bugun tizimda amalga oshirilayotgan islohotlarning hal qiluvchi kuchi, xalqimizning haqiqiy ma'nodagi himoyachisi hisoblanadi. Bu kabi ijobiy sifatlarning shakllanishida esa ularning kitobga oshno bo'lishi, nafaqat o'z kasbiy faoliyatiga oid, balki turli janrdagi kitoblarni o'qib, o'z bilimi va dunyoqarashini kengaytirib borishi muhim ahamiyat kasb etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Кучкарова О.О. Роль чтения в воспитании молодого поколения // ИСИН 2410-3586. Ученый XXI века научный журнал 6-2 2020-йил.

2. Kuchkarova O. Maktabgacha yoshdagi bolalarni kitob o'qishga qiziqtirishda psixologiyaning o'rni // Academic research in educational sciences. – 2021. – T. 2. – №. 4.

3. Кучкарова О.О. Жамият тараққиёти ҳамда оила мустақамлигида аёлнинг ўрни ва аҳамияти // “Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар” мавзусидаги республика 16-кўп тармоқли илмий масофавий онлайн конференция материалари. Май 2020-йил 10-қисм.

4. Кучкарова О.О. Вопросы семейного воспитания в преподавании курса психологии в медицинском вузе // “Оилавий муносабатларда миллий қадриятларнинг ўрни” мавзусидаги Республика илмий-амалий конференция материаллари. Тўплами (2019-йил 5 декабрь).

5. Кучкарова О.О. Глобаллашув шароитида ёшлар психикасига ахборот таҳдиди ва интернет ўйинларининг таъсири // “Узлуксиз маънавий тарбия концепциясини амалга оширишда оммавий ахборот воситаларининг роли” мавзусидаги республика онлайн илмий-амалий конференцияси. Материаллар тўплами. Наманган – 2020.